

Jaar 1563 hopordonnantie
Odonnantie : Verbod op hopuitvoer

Ordonnantie/Statuyt ende placcaet jehens alle de ghenen die hem lieden vervoorderen soudent willen de hoppe ut den landen van herwaertsover te voeren, midtsgaders hoe hemlieden de brauwers in haer ambacht daer mede reguleren zullen.

Ordonnantie / Statuyt
en placcaet teghens alle de ghene die hem lieden vervoorderen soudent willen de Hoppe ut den landen van herwaertsover te voeren: midtsgaders hoe hemlieden de Brauwers in haer ambacht daer mede reguleren zullen.

Ghedrukt te Ghendt by Jan vanden Steene / ghesworen Drucker ende Librarian / wonende op Sente Verhilde plaette. M. CCCCC. LXIII.

Ghedrukt te Ghendt by Jan vanden Steene, ghesworen drucker ende librarian, wonende op Sente Verhildeplaette M. CCCCC.LXIII.

Octroy

Op de supplicatie overghegheven in den secreten Raedt des conynck van weghen Jan vanden Steene doude, ghesworen boucprenter der stede van Ghendt, inhoudende hoe dat by suppliant by octroye van sijne majesteit onlanck gheprent ende utghegheven heeft diversche plitycke ende andere ordonnantien, staturten ende placcaten so by sijne Majesteit als zijn voorsaten ghemaect ende ghedaen publiceren binnen den lande ende graefschape van Vlaenderen tzyne groten coste. Ende also daghelick by de selve zijne majesteit diversche goede ordonnancen utghesonden worden ende ghepubliceert in de camere van Vlaendren op tfaict vande coopmanschepe van de wijnen en

dierghelycke soude by suppliant die selve ende andere in toecommenden tijden noch te publiceren gheerne doen prneten in dien syne voorseyde majesteit beliefte hem daer toe te gheven oorlofe ende consten, mitsgaders te defenderen ende verbieden een yghelick die selve naer te prenten binnen de termyn van zes jaeren naestcommende op de confiscatie van dien ende boete daertoe staende.

Zyne majesteit hier op ghehadt tadvys vand die van zyne voorseyde rade in Vlaendren den voorseyde suppliant gheneghen wesende tot zynder bede heeft hem gheconsenteert ende gheaccordeert, consenteert ende accordeert ut sonderlynghe gratie dat hy alle de placcaeten ende ordonnantien die by zijne majesteit van nu voort an ghemaect suleln werden ende by die van den Rade van Vlaenderen ghepubliceert (by advise nochtans vanden zelven raede) sal moghen doen prenten ende distribueren alomme daert he mgoetduncken sal, sonder daerom teghen zijne majesteit te mesdoene.

Ontbiedende de sevlle zijne majesteit allen andere prenters de sevlle placcaten oft ordonnancen niet naer te prneten binnen de tijdt ende termijn van zes jaren naestcomm'ende, sonder wille oft consent vanden selven suppliant, op de confiscatie vande selve naer ghedrukte placcaten

oft ordonnantien tot progyte van den suppliant ende de boete van eenen carolus guldene voor elck placcaet tapplicerene tot profijte van zijne Majesteit.
Ghedaen te Ghendt dne xxj dach van ougste xvc ende LIX
Onderteeckent De la Torre.

By den conijnck

Onsen lieuen ende ghetrouwen

Die president ende luyden van onsen Rade in Vlaenderen, saluyt ende dilectie.
Alsoo wy behoerlicken gheinformeert sijn vande groote ende vuytnemende dierte van der hoppe wesende jeghenwoordelicken in onsen landen van herwaertsovere, welke toeghecommen is, duer dien datter in dit jeghenwoordich jaer zeer luttel hoppen ghewassen en ghewonnen is gheweest, midts welcken van noode zy in onsen voorseyden landen te behouden zoe luttel hoppen als men al daer heeft, om daer mede bier te brouwen ter ghebruyck ende laeffenisse van onsen eyghene ondersaten:

Sooeest

dat tselfde aenghesien ende willende daer inne versien tot welvaert ende verlichtynghe van den selven onsen onderstaten, wy om dese ende andere redenen ons daer toe beweghende, hebben op advyse ende deliberatie van onse zeer lieve ende seer beminde zustere die hertoghinne van Parme ende van Playsance voor ons regente ende gouvernante in onsen voorseyden landen van herwaertsovere, ende van onsen zeer lieuen ende ghetrouwen die luyden van onse raden neffens haer wesende verboden ende gheinterdiceert, verbieden ende interdiceren by desen allen ende eenen yghelicken van wat natie, qualiteyt oft conditie zy sijn, eenighe hoppe vuyt onsen voorseyden landen van herwaertsovere te voeren oft transporteren ter zee, te lande oft over soete wateren, ende dat zedert den dach vander publicatie van desen tot Bamisse int jaer xvc vierntsestich naestcommende, dat alsdan by der gratie Gods daer van meerder abundantie herwaertsover sal moghen wesen.
Op pene van confiscatie ende verbuerte vande voorseyder hoppe, mitsgaders van den schepen, schuyten, peerden, wagheneu ende kerren, daer mede tvuytvoeren van diere ghedaen soude worden.
Ende bovendien op de boete van der weerde van de selve hoppe, te bekeeren ende appliceren die helft tot onsen profyte ende die twee andere deelen zullen ghedeylt worden te wetene deen deel tot proffijte van den aenbryngher ende dander resterende deel tot proffijte anden officier die daer van dexecutie doen sal.
Ende want wy verstaen dat overmidts de voorseyde dierte van der hoppe, eenighe hen vervoorderen zeker bladeren, cruyden, graanen ende andere stercke compostiien daer mede te mynghelen in de sacken daer de selve hoppe inne ghepackt is, ende ooc in de brauwsele van de voorseyde bieren eenighe dynghen te doen daerinne niet behoorende oft dienend, daer van die sommighe der menschen lichamen schadelick ende

hinderlick moghen wesen, ende daer vuyt hier naermaels vele sieckten souden moghen spruyten,

soo hebben wy om daer inne te remedieren insghelijcx verboden ende gheinterdiceert, verbieden ende interdiceren wel ernstelicken by desen,

allen persoonen wie zy zijn, onder de voorseyde hoppe eenighe andere dynghen te mynghelen, oft daerinne te doen, hoedancih tselfde mochte wesen,

maer willen ende ordineren wy dat eenygeghlick de selve hoppe late in haer wesen ende gheheel, zoot behoort

op pene vande confiscatie van de voorseyder hoppe, alsoo ghevencieert, ghecorumpeert est ghemynghelt sijnde, ende op arbitraire boete, allen te bekeren ende appliceren als boven.

Verbiedende ende interdicerende voorts meer allen brouwers, hueren dienaeren, knechten ende anderen in de brauwsels oft in de voorseyde bieren eenighe andere dynghen te doen oft mynghelen ten waere met oorloff ende constant vanden officieren, wethouderen oft waerdeerders daer toe ghestelt,

de welcke eerst ende alvooren hen informeren zullen van den medicijnen ende luyden hen dies verstaende, oft sulcke dynghen der menschen lichamen hinderlick souden moghen wesen.

Ende eyntlichen lasten ende bevelen wy wel expresselciken den voorseyden officieren, wethouderen oft waerdeerders neerstich ende sorchfuldich toesicht te nemen dat dit ons jeghenwoordich verbodt scherpelicken onderhouden worden op pene dat teghens den overtreders van dien, soo wel by pecuniele penen ende civile boeten, als anderssins gheprocedeert sal worden naer gheleghentheyte vanden mesusen.

Ende indien men bevindt dat zy in de voorseyde bieren oft brauwsels yet ghedaen hebben dat den menschen hinderlick soude moghen wesen, sullen zy daer van exemplarlicken ghestraff ende ghecorrigeert worden by den ban, privatie van hueren ambachte ende neerynghe oft anderssins tot arbiterschepe van den rechters.

Ende ten eynde dat van dit ons jeghenswoordich verbot, inhibitie ende ordinantie niemant ignorantie en soude moghen pretenderen, ontbieden ende bevelen wy u, dat ghy terstont ende sonder vertreck dese jeghenwoordighe doet vuytroepen ende publiceren alomme binnen den steden ende plaetsen van onsen lande ende graeffschepe van Vlaqenderen, daer men ghewoonlick is vuytroepynghen ende publication te doen.

Ende tot onderhoudenisse ende observatie van diere, procedeert ende doet procederen teghens den overtreders by executie van den penen voorschreven, sonder eenighe gratie, gunste oft dissimulatie.

Twelcke also te doene met diesser aencleeft, gheven wy u ende den voorseyden officieren, wethouderen ende rechteren respectivelick dient angaen sal, volcommen macht, auctoritheyt ende sonderlynghe bevel.

Ontbieden ende bevelen voorts eenen yghelicken dat zy u ende hen tselfde doende ernstelick vestaen ende obedieren, want ons alsoo ghelieft.

Ghegheven in onser stadt van Bruessele

Den xis ten dach van november XVC LXIII

Onder stont gheschreven: by den conynck in zynen rade

Ende gheteckent D'Overloep

